

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Adam
Nazwisko: Lazarowicz
Miejsce urodzenia: Berezowica Mała
Data urodzenia: 14-10-1902
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Wanda
Znany/a też jako: Antoni Kowalski

Antoni Wolański

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Sprawa Obiektowa (SO) prowadzona od 07.01.1959 do 09.05.1961 przez Wydz. III KW MO w Rzeszowie (nr rej. 65/59) dot. Związku Walki Zbrojnej, Armii Krajowej, Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość" oraz Brygad Wywiadowczych działających na terenie województwa rzeszowskiego. W aktach znajdują się dokumenty datowane wcześniej niż okres prowadzenia sprawy (od 1944 roku), m.in. materiały Sprawy Agenturalnego Opracowania o krypt. "Winograd" wszczętej w 1946 roku przez Wydz. III WUBP w Rzeszowie dot. nielegalnej organizacji "WiN". W sprawie występuje Adam Lazarowicz ps. "Klamra" - dowódca Okręgu Rzeszowskiego krypt. "Wydział 33" do 28.09.1946. Materiały dot. ww. złożono w archiwum 17.10.1955.	IPN Rz 055/58 t. 1, 4, 60, 61, 78 (16/4).	
Sprawa Agenturalnego Rozpracowania o krypt. "Kolumna" wszczęta przez Wydz. III WUBP we Wrocławiu w dniu 25.10.1947 dot. członków dolnośląskich struktur Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość", m.in. Adama Lazarowicza vel Kowalskiego ps. "Klamra" prezesa Obszaru Zachodniego.	IPN Wr 024/63 t. 1 (314/II).	
Materiały Sprawy Obiektowej (SO) o krypt. "Wino" dot. członków Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość" z terenu województwa krakowskiego prowadzona przez Wydz. III WUBP/WUdsBP w Krakowie. W aktach znajdują się plany "rozpracowania i likwidacji nielegalnej organizacji >WiN< na terenie obszaru południowego >WiN<" z 16.10.1947 i 14.11.1947, w tym Adama Lazarowicza ps. "Klamra" ("Zygmunt", "Aleksander"), komendanta Obszaru Zachodniego "WiN" krypt. "Instytut Zoologiczny", byłego kierownika "WiN" Okręgu Rzeszowskiego. W celu rozpracowania ww. pozyskani zostali agenci ps. "Henryk" i ps. "V".	IPN Kr 075/27 t. 11 (42/OB).	

Akta śledztwa prowadzonego przez Wydz. Śledczy WUBP we Wrocławiu w okresie od 12.12.1947 do 09.06.1948 dot. grupy osób podejrzanych o "przynależność do nielegalnej organizacji WiN" na terenie Dolnego Śląska. W aktach znajdują się protokoły przesłuchań Adama Lazarowicza. Został on wyłączony ze sprawy w związku z prowadzonym przeciwko niemu dochodzeniem przez MBP w Warszawie.

IPN Wr 038/419 (1797/III), IPN Wr 054/235 (282/271, 494/47).

Akta kontrolne śledztwa prowadzonego przez Departament Śledczy MBP w Warszawie w latach 1947-1950 dot. IV Komendy Głównej "WiN". Śledztwo zakończono sporządzeniem w dniu 04.07.1950 aktu oskarżenia przeciwko m.in. Adamowi Lazarowiczowi. Został on w nim oskarżony o to, że "w okresie od lutego 1945 r. do dnia zatrzymania t.j. 5 grudnia 1947 r. na terenie Polski, działając w zamiarze usunięcia przemocą Krajowej Rady Narodowej, Rządu Jedności Narodowej, a następnie Sejmu Ustawodawczego i Rządu R.P., zagarnięcia ich władzy i zmiany ustroju Państwa Polskiego, brał udział w nielegalnym związku >Wolność i Niezawisłość<". Sprawę wraz z aktem oskarżenia przekazano 25.09.1950 do WSR w Warszawie. Materiały złożono w archiwum pod sygn. 1140/ŚI (przerejestrowane do nr 1140/III).

IPN BU 0259/39 (1140/III), IPN BU 01236/286 (599/3) mikrofilm.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 14.10.1950 Adam Lazarowicz został uznany winnym m.in. tego, iż "w okresie od lutego 1945 r. do dnia 5 grudnia 1947 na terenie Państwa Polskiego, brał udział w nielegalnym związku >Wolność i Niezawisłość< (>WiN<) usiłującym usunąć przemocą ustanowione organa władzy zwierzchniej Narodu", pełniąc w nim kolejno funkcje: inspektora Inspektoratu Rzeszowskiego, zastępcy i Kierownika Okręgu Rzeszowskiego, szefa Obszaru Zachodniego oraz drugiego zastępcy głównego Prezesa >WiN< i skazany na karę łączną - karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadkiem całego mienia na rzecz Skarbu Państwa. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie na posiedzeniu 16.12.1950 oddalił skargę rewizyjną. Prezydent decyzją z 20.02.1951 nie skorzystał z prawa łaski. W aktach znajduje się protokół wykonania wyroku śmierci nr W-62/51 z 01.03.1951. Dnia 17.09.1992 Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu, na podstawie ustawy z 23.02.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, uznał za nieważny wyrok wobec Adama Lazarowicza z 14.10.1950.

IPN BU 944/39-69 (Sr 1099/50), IPN BU 1645/14.

Akta więzienne Adama Lazarowicza. Nakazem przyjęcia z dnia 27.12.1947 został on osadzony w Więzieniu w Warszawie-Mokotowie. Wyrokiem WSR w Warszawie z dnia 14.10.1950 skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano w dniu 01.03.1951 przez rozstrzelanie.

IPN Gk 919/1581 (648/1/28).

Opracowanie wewnętrzzesortowe-faktologia sporządzone przez Wydz. "C" KW MOMUSW we Wrocławiu w latach 1974-1986. Charakterystyka dotycząca "nielegalnej organizacji pn. >Wolność i Niezawisłość< Okręgu Dolnośląskiego, działającej w latach 1945-46 na terenie Dolnego Śląska i innych województw pod dowództwem >Prezesa< Obszaru >Zachód<" Adama Lazarowicza vel Antoniego Kowalskiego ps. "Klamra", "Kleszcz", "Zygmunt".

IPN Wr 049/6 (F-6), IPN BU 0179/6 (Charakterystyka Nr 6, p.441).

Opracowanie wewnętrzzesortowe-faktologia sporządzone przez Wydz. "C" KW MO w Rzeszowie w latach 1977-1979. Charakterystyka organizacji pod nazwą "Wolność i Niezawisłość" Okręg Rzeszów, której założycielem i pierwszym Kierownikiem od września 1945 do października 1946 był Adam Lazarowicz ps. "Aleksander", "Klamra", "Grot", "Gwóźdź", "Pomorski" "Zygmunt".

IPN Rz 05/2-8 (CHF-3), IPN BU 0183/2 (Charakterystyka Nr 3, p. 30).

Opracowanie wewnętrzzesortowe sporządzone przez Wydz. "C" KW MO w Poznaniu w latach 1978-1980. Charakterystyka dotycząca nielegalnej organizacji pn. "Wolność i Niezawisłość" - Komenda Obszaru Zachodniego, w której Adam Lazarowicz od grudnia 1946 do grudnia 1947 pełnił funkcję Komendanta.

IPN Po 05/251 (103), IPN Po 003/676 t. 13 (723/IV), IPN BU 0185/103 (Opracowanie Nr 103, p. 226).

Opracowanie wewnętrzzesortowe sporządzone przez Wydz. "C" WUSW w Krakowie w latach 1985-1986. Charakterystyka dotycząca "nielegalnej organizacji >Wolność i Niezawisłość< - WiN okręgu Krakowskiego (w składzie obszaru południowego) istniejącej od wyzwolenia PRL do sierpnia 1948 r.". Adam Lazarowicz vel Antoni Wolański występuje jako były Komendant obwodu AK w Dębicy i prezes Okręgu Rzeszowskiego "WiN".

IPN Kr 074/199 (200/X), IPN BU 0172/199 (Charakterystyka Nr 200, p. 199).

Opracowanie wewnętrzzesortowe sporządzone przez Wydz. II Biura "C" MSW w Warszawie w roku 1989. Charakterystyka dotycząca IV Komendy Głównej >WiN<. Adam Lazarowicz był Komendantem Obszaru Zachodniego, który nosił krypt. "Instytut Zoologiczny".

IPN BU 0189/15 (Opracowanie Nr 12/4).